

บทความเกี่ยวกับการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม การรักษาวินัย ประมวลจริยธรรม
และจรรยาบรรณวิชาชีพให้แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

ตามโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และการรักษาวินัย
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

กลุ่มกฎหมายและคดี

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต ๒

ครั้งที่ ๖ เดือน มีนาคม ๒๕๖๘

วิสัยทัศน์

“องค์กรคุณภาพ พัฒนาการศึกษาสู่สังคมนวัตกรรมการเรียนรู้ สร้างคนดี มีความสุข”

อุทาหรณ์คดีปกครอง

อวสานมหากาพย์ “ทรงผมนักเรียน” ถึงคราวจบลงตรงเพิกถอนกฎ !

โดย นายปกครอง

(บทความเผยแพร่ในหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ คอลัมน์ “รายงานพิเศษ”)

“ผมไม่เห็นว่าการทรงผมจะไปเกี่ยวกับสมองและการเรียนตรงไหนครับ” เสียงบ่นพึมพำของโจอี้ เด็กชายวัยเริ่มแตกพานบอกความในใจกับคุณแม่เกือบทุกครั้งที่คุณแม่บอกให้ไปตัดผมก่อนที่คุณครูฝ่ายปกครอง เรียกตรวจตามระเบียบ ซึ่งเป็นเพื่อนบ้านของนายปกครองเอง โดยทุกครั้งที่ได้ยินก็พาให้คิดว่า ฤกษ์ถึงเวลาที่ต้องเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบในเรื่องทรงผมนักเรียนที่อาจถูกมองว่าล้าสมัย และไม่สมเหตุสมผลกับสังคมยุคนี้ไปเสียแล้ว

จะว่าไปเรื่องของ “ทรงผม” เป็นประเด็นที่ถกเถียงกันมานานถึงความเหมาะสม นักเรียน บางส่วนก็ได้พยายามเรียกร้องให้ยกเลิกกฎระเบียบดังกล่าว และต้องการไว้ทรงผมแบบอิสระ ซึ่งส่วนใหญ่ โรงเรียนมักจะกำหนดให้นักเรียนชายไว้ผมทรงนักเรียนหรือมากที่สุดคือรองทรงสูง ในขณะที่นักเรียนหญิง ต้องตัดผมสั้นในระดับสัງหู หรือบางแห่งถ้าอนุญาตให้ไว้ผมยาวก็ต้องมัดรวบให้เรียบร้อย ซึ่งเมื่อดูแบบทรงผม ที่กำหนดแล้วต้องยอมรับว่าไม่ใช่ทรงผมที่ต่ำซ (ดี) สำหรับนักเรียนที่เกิดในยุคโลกดิจิทัลอลัน

ทราบหรือไม่ครับว่าประเด็นเรื่องทรงผมนักเรียนนั้นมีมายาวนาน ย้อนหลังไปเมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๑๕ จอมพลถนอม กิตติขจร หัวหน้าคณะปฏิวัติ ได้ออกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๓๒ ซึ่งข้อ ๔ กำหนดว่า นักเรียนและนักศึกษาต้องประพฤติตนอยู่ในระเบียบวินัยของโรงเรียนหรือสถานศึกษาที่ตนสังกัดอยู่ และต้องแต่งกายหรือแต่งเครื่องแบบตามระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนและสถานศึกษา หรือตามที่ กฎหมายกำหนด นักเรียนและนักศึกษาต้องไม่แต่งกายหรือประพฤติตนไม่สมควรแก่วัย หรือไม่เหมาะสมแก่สภาพ ของนักเรียนและนักศึกษา ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยข้อ ๑๑ ได้กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงศึกษาธิการมีอำนาจออกกฎกระทรวงและระเบียบ เพื่อปฏิบัติการตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้

ต่อมา ได้มีการตรากฎกระทรวง ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๑๕) ลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๑๕ ออกตามความในประกาศของคณะปฏิวัติฉบับดังกล่าว โดยมีสาระสำคัญในการส่งเสริมและคุ้มครองความ ประพฤติ จรรยา มารยาท และการแต่งกายของนักเรียนและนักศึกษาให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน และ ต่อมา ได้มีการตรากฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๘) ลงวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขความในข้อ ๑ (๑) ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๑๕) โดยมีสาระสำคัญกำหนดห้ามนักเรียนชายตัดผมหรือไว้ผมยาว จนด้านข้างและด้านหลังยาวเลยตีนผมหรือไว้หนวดไว้เครา ห้ามนักเรียนหญิงตัดผมหรือไว้ผมยาวเลยต้นคอก หาก ทางโรงเรียนหรือสถานศึกษาได้อนุญาตให้ไว้ผมยาวเกินกว่านั้น ต้องรวบให้เรียบร้อย รวมทั้งห้ามนักเรียน ใช้เครื่องสำอางหรือสิ่งปลอมเพื่อการเสริมสวย อันเป็นกฎที่กระทบต่อเสรีภาพในร่างกายที่ใช้บังคับกับนักเรียน อันเป็นที่มาของข้อพิพาทซึ่งเป็นคดีขึ้นสู่ศาลปกครองสูงสุด โดยศาลได้มีคำพิพากษาคัดสินแล้วเมื่อไม่นานมานี้ และนับว่าเป็นคดีที่สังคมให้ความสนใจ

ทั้งนี้ ได้มีกฎหมายฉบับหนึ่งที่มีออกมาใช้บังคับภายหลัง คือ พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งมาตรา ๓ บัญญัติว่า ให้ยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๓๒ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๑๕ และประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๙๔ ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕ โดยมาตรา ๒๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า การปฏิบัติต่อเด็กไม่ว่ากรณีใด ให้คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญและไม่ให้มีการ เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม และมาตรา ๘๘ บัญญัติว่า บรรดากฎกระทรวง ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ หรือ คำสั่งที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามความในประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๙๔ และประกาศของคณะปฏิวัติฉบับ ที่ ๑๓๒ ให้คงใช้บังคับต่อไปได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีการออกกฎกระทรวง

“รู้เขา รู้เรา รู้เท่า รู้ทัน รู้กัน รู้แก้”

ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งตามพระราชบัญญัตินี้ ต่อมา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้มีหนังสือสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๕๖ เรื่อง ข้อมความเข้าใจเกี่ยวกับทรงผมของนักเรียน โดยแจ้งหัวหน้าส่วนราชการที่มีสถานศึกษาในสังกัดว่า ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๓๒ ได้ถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กฯ แต่กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๘) ออกตามความในประกาศของคณะปฏิวัติดังกล่าว ยังคงใช้บังคับต่อไปตามบทเฉพาะกาลในมาตรา ๘๘ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน จึงให้สถานศึกษาปฏิบัติเกี่ยวกับทรงผมของนักเรียนเป็นแนวทางเดียวกัน โดยนักเรียนชายให้ไว้ผมสั้นหรือยาวก็ได้ หากไว้ผมยาว ด้านข้างและด้านหลังต้องยาวไม่เลยตีนผม เช่น แบบทรงผมรองทรง นักเรียนหญิงให้ไว้ผมสั้น หรือผมยาวก็ได้ กรณีไว้ผมยาวก็ให้รวบให้เรียบร้อย

ต่อมา เมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม ถึง ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ กระทรวงศึกษาธิการได้จัดให้มีการประชุมพิจารณาทบทวนความเหมาะสม และเห็นสมควรปรับปรุงแก้ไข กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๘) ให้มีความเหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน และได้ออกระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการไว้ทรงผมของนักเรียน พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งข้อ ๔ กำหนดว่า นักเรียนต้องปฏิบัติตามเกี่ยวกับการไว้ทรงผม ดังนี้ (๑) นักเรียนชายจะไว้ผมสั้นหรือผมยาวก็ได้ กรณีไว้ผมยาวด้านข้าง ด้านหลังต้องยาวไม่เลยตีนผม ด้านหน้าและกลางศีรษะเป็นไปตามความเหมาะสมและเรียบร้อย (๒) นักเรียนหญิงจะไว้ผมสั้นหรือยาวก็ได้ กรณีไว้ผมยาวให้เป็นไปตามความเหมาะสมและรวบให้เรียบร้อย ข้อ ๕ กำหนดว่า นักเรียนต้องห้ามปฏิบัติตน ดังนี้ (๑) ดัดผม (๒) ย้อมสีผมให้ผิดไปจากเดิม (๓) ไว้หนวดหรือเครา (๔) การกระทำอื่นใดซึ่งไม่เหมาะสมกับสภาพการเป็นนักเรียน เช่น การตัดแต่งทรงผมเป็นรูปทรงสัญลักษณ์หรือเป็นลวดลาย ข้อ ๗ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า ภายใต้บังคับข้อ ๔ ให้สถานศึกษาโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาหรือคณะกรรมการบริหารโรงเรียนวางระเบียบเกี่ยวกับการไว้ทรงผมของนักเรียนที่มีความเฉพาะเจาะจงได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ วรรคสอง กำหนดว่า การดำเนินการตามวรรคหนึ่งให้ยึดถือหลักความเหมาะสมในการพัฒนาบุคลิกภาพที่ดีของนักเรียน และการมีส่วนร่วม ของนักเรียนสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชนท้องถิ่น

ถึงตรงนี้ จะเห็นได้ว่าเรื่องของสิทธิเสรีภาพ นับเป็นเรื่องสำคัญและได้มีการพูดถึงในหลาย ๆ มิติ ทรงผมนักเรียนก็เป็นเรื่องหนึ่งที่กระทบต่อสิทธิเสรีภาพ และนำไปสู่ข้อพิพาทระหว่างนักเรียนกับครูหรือโรงเรียนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งแม้ว่าตลอดมาการผ่อนปรนในเรื่องของทรงผมนักเรียนจะมีมากขึ้นเรื่อย ๆ แต่ละโรงเรียนจะมีรูปแบบหรือวางระเบียบเรื่องทรงผมที่แตกต่างกัน บางโรงเรียนผ่อนปรนมากขึ้น ในขณะที่บางโรงเรียนก็ยังเคร่งครัดอยู่จนนำมาสู่การเรียกร้องสิทธิผ่านหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตลอดจนถึงสื่อสารมวลชนแขนงต่าง ๆ รวมถึงการฟ้องคดีต่อศาล ซึ่งวันนี้นายปกครองจะขอเข้าสู่รายละเอียดของคดีดังกล่าวที่สุดท้ายได้มีการนำเรื่องเข้าสู่กระบวนการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด

เรื่องราวของคดีมีอยู่ว่า - ผู้ฟ้องคดีทั้งสี่สาม (ผู้แทนโดยชอบธรรมของนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) อ้างว่าพวกตนได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๘) ออกตามความในประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๓๒ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๑๕ ที่กำหนดว่า “การแต่งกายและความประพฤติดังต่อไปนี้ ถือว่าไม่เหมาะสมแก่สภาพของนักเรียน ตามความในข้อ ๔ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๓๒ (๑) นักเรียนชายดัดผมหรือไว้ผมยาวจนด้านข้างและด้านหลังยาวเลยตีนผมหรือไว้หนวดไว้เครา นักเรียนหญิงดัดผมหรือไว้ผมยาวเลยตีนคอ หากทางโรงเรียนหรือสถานศึกษาได้อนุญาตให้ไว้ผมยาวเกินกว่านั้น ก็ไม่รวบให้เรียบร้อย นักเรียนใช้เครื่องสำอางหรือสิ่งปลอมเพื่อการเสริมสวย” ซึ่งมีลักษณะเป็นการจำแนกบุคคลตามเพศสภาพของการเป็นนักเรียนชายและนักเรียนหญิงแล้วกำหนด เรื่องทรง

“รู้เขา รู้เรา รู้เท่า รู้ทัน รู้กัน รู้แก้”

ผมให้แตกต่างกัน ทั้งยังกีดกันบุคคลที่มีเพศวิถีไม่ตรงกับเพศสภาพตามกำเนิด และยังให้อำนาจสถานศึกษาในการควบคุมและจำกัดการไว้ทรงผมของนักเรียน อันเป็นการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และเป็นการเลือกปฏิบัติ ซึ่งขัดกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย นอกจากนี้ ยังส่งผลกระทบต่อเสรีภาพในการพัฒนาบุคลิกภาพและสิทธิเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย จำกัดความคิดของนักเรียนและจำกัดการแสดงออกซึ่งอัตลักษณ์ทางสังคม ตลอดจนนำมาซึ่งการลงโทษนักเรียนที่ไม่ปฏิบัติตาม ผู้ฟ้องคดีทั้งสองได้เคยมีหนังสือร้องขอให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการยกเลิกกฎกระทรวงดังกล่าว แต่มิได้มีการดำเนินการตามคำร้องขอ จึงยื่นฟ้องกระทรวงศึกษาธิการและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และที่ ๒ ตามลำดับ) ต่อศาลปกครองสูงสุด เพื่อขอให้เพิกถอนกฎกระทรวงฉบับพิพาท

คดีมีประเด็นที่ต้องพิจารณาว่า กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๘) ลงวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๑๘ ซึ่งกำหนดลักษณะทรงผมที่ไม่เหมาะสมแก่สภาพของนักเรียน คือ นักเรียนชายตัดผมหรือไว้ผมยาวจนด้านข้างและด้านหลังยาวเลยตีนผมหรือไว้หนวดไว้เครา นักเรียนหญิงตัดผมหรือไว้ผมยาวเลยตีนคอ หากทางโรงเรียนหรือสถานศึกษาได้อนุญาตไว้ผมยาวเกินกว่านั้น ก็ไม่รวบให้เรียบร้อย นักเรียนใช้เครื่องสำอาง หรือสิ่งปลอมเพื่อการเสริมสวย เป็นกฎที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่?

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยสรุปได้ว่า กฎกระทรวงฉบับพิพาทที่กำหนดข้อห้ามสำหรับนักเรียนเกี่ยวกับการไว้ทรงผมและการใช้เครื่องสำอาง เป็นข้อกำหนดที่มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเป็นพลเมืองดี เพื่อประโยชน์ของประเทศชาติ การเป็นบุตรที่ดีของบิดามารดา การเป็นศิษย์ที่ดีของครู โดยกำหนดให้อยู่ในคำสั่งสอนและโอวาทของผู้ใหญ่และระเบียบประเพณีเป็นสำคัญ โดยมีได้คำนึงถึงสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และพัฒนาการของอัตลักษณ์และบุคลิกภาพของเด็กในแต่ละช่วงวัยจากช่วงวัยเด็กเล็กอายุ ๖-๗ ปี จนถึงช่วงวัยรุ่นอายุ ๑๓-๑๖ ปี ซึ่งเป็นเด็กที่มีสถานะนักเรียนที่อยู่ในบังคับของกฎกระทรวงดังกล่าว กรณีจึงไม่อาจถือได้ว่าประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๓๒ และข้อ ๑ (๑) ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๑๕) แก้ไขเพิ่มเติม โดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๘) ที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับดังกล่าว เป็นกฎที่คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญ และยังอาจมีการบังคับใช้กฎที่พิพาทนั้นอย่างเคร่งครัด จนอาจมีผลร้ายต่อจิตใจของเด็กที่มีความหลากหลายของอัตลักษณ์ทางเพศ อันเป็นการขัดกับหลักการ และบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กฯ มาตรา ๒๒ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง (๑) ประกอบกฎกระทรวงกำหนดแนวทางการพิจารณาว่าการกระทำใดเป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็ก หรือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๙ ข้อ ๑

อีกทั้งเมื่อพิเคราะห์ตามมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน ซึ่งบัญญัติว่า นักเรียนและนักศึกษาต้องประพฤติตนตามระเบียบของโรงเรียนหรือสถานศึกษาและตามที่กำหนดในกฎกระทรวง เห็นว่า ระเบียบของโรงเรียนและสถานศึกษาย่อมหมายความรวมถึงกฎระเบียบเกี่ยวกับทรงผมของนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนด้วย โดยหลังจากการประกาศใช้พระราชบัญญัติดังกล่าวแล้ว รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้ออกกฎกระทรวงกำหนดความประพฤติของนักเรียนและนักศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวงกำหนดความประพฤติของนักเรียนและนักศึกษา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งอาศัยอำนาจตามมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน ซึ่งแม้กฎกระทรวงดังกล่าวจะมีได้มีข้อกำหนดเกี่ยวกับทรงผมนักเรียนอย่างเฉพาะเจาะจงไว้ แต่ข้อ ๒ ของกฎกระทรวงฉบับนี้ก็ได้กำหนดให้โรงเรียนหรือสถานศึกษามีอำนาจออกระเบียบว่าด้วยความประพฤติของนักเรียนและนักศึกษาได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงนี้ โรงเรียนหรือสถานศึกษาจึงอาจกำหนดระเบียบเกี่ยวกับการไว้ทรงผมนักเรียนไว้เป็นส่วนหนึ่งของข้อกำหนดเกี่ยวกับ

“รู้เขา รู้เรา รู้เท่า รู้ทัน รู้กัน รู้แก้”

การแต่งกายของนักเรียน โดยพิจารณาให้สอดคล้องตามหลักการเพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็กและคำนึงถึงการพัฒนาอัตลักษณ์และบุคลิกภาพที่เหมาะสมตามช่วงอายุของนักเรียนได้

ส่วนที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการอ้างว่า กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๑๕) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๘) ได้แยกนิยามคำว่า การแต่งกายกับทรงผมไว้ และตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กฯ มิได้บัญญัติเกี่ยวกับเรื่องทรงผมไว้ กฎกระทรวงดังกล่าวจึงยังคงมีผลใช้บังคับอยู่นั้น เห็นว่า การไว้ทรงผมเป็นองค์ประกอบย่อยที่สามารถจัดรวมอยู่ในเรื่องของการแต่งกายตามกฎหมายของโรงเรียนที่นักเรียนสังกัด ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการอาจกำหนดเป็นนโยบาย หรือแนวปฏิบัติ โดยให้โรงเรียนและสถานศึกษาวางระเบียบเกี่ยวกับการไว้ทรงผมของนักเรียนตามแนวนโยบายหรือมาตรฐานกลางที่กำหนด โดยให้คำนึงถึงหลักการเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพที่ดีของนักเรียน และการมีส่วนร่วมของนักเรียน สถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชนท้องถิ่นด้วย กรณีจึงไม่อาจอ้างมาตรา ๘๘ ที่บัญญัติว่า บรรดา กฎกระทรวง ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามความในประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๓๒ ให้คงใช้บังคับต่อไปได้ แต่ต้องถือว่าข้อ ๔ ของประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๓๒ และข้อ ๑ (๑) ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๑๕) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๘) เป็นกฎที่ถูกละทิ้งไปโดยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กฯ เนื่องจากประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๓๒ ซึ่งเป็นฐานแห่งอำนาจในการออกกฎกระทรวงที่พิพาทมีเจตนารมณ์ที่ขัดกับหลักการและบทบัญญัติมาตรา ๒๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กฯ

ประกอบกับเมื่อพิจารณาเนื้อหาของกฎกระทรวงฉบับที่พิพาท ซึ่งกำหนดลักษณะทรงผมของนักเรียน โดยมีได้คำนึงถึงพัฒนาการของบุคลิกภาพของเด็กในแต่ละช่วงวัยและความหลากหลายของอัตลักษณ์ทางเพศของบุคคลตั้งที่วินิจฉัยมาแล้วข้างต้น จึงถือว่ากฎกระทรวงดังกล่าวจำกัดเสรีภาพ ในร่างกายของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุตามมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงเป็นกฎที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และใช้บังคับมิได้ตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย

ศาลปกครองสูงสุดพิพากษาให้เพิกถอนกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๘) ลงวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๑๘ ออกตามความในประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๓๒ นับแต่วันที่ศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษา (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ พร. ๑/๒๕๖๘)

คดีนี้... ศาลท่านได้วินิจฉัยให้เป็นที่ยุติหรือเกิดความชัดเจนเกี่ยวกับสถานะของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๘) ที่พิพาทซึ่งกำหนดลักษณะของทรงผมนักเรียนที่เป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ อันขัดต่อรัฐธรรมนูญและกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก รวมทั้งไม่สอดคล้องกับยุคสมัย ศาลปกครองสูงสุดจึงพิพากษาให้เพิกถอนในที่สุดครับ เป็นอันว่าการวางระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับทรงผมนักเรียนต่อไปจะต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญ โดยมีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ และไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยอันเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ ซึ่งมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุดูผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย

(ปรึกษาคดีปกครองได้ที่สายด่วนศาลปกครอง ๑๓๕๕ และสามารถศึกษาความรู้ที่น่าสนใจเกี่ยวกับคดีปกครองได้ที่ “ศูนย์การเรียนรู้ศาลปกครองออนไลน์”)

ที่มา / https://www.admincourt.go.th/admincourt/upload/webcms/Academic/Academic_๑๙๐๓๒๕_๑๑๒๙๐๒.pdf

“รู้เขา รู้เรา รู้เท่า รู้ทัน รู้กัน รู้แก้”

ความรู้เกี่ยวกับวินัย และการรักษาวินัย

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗

มาตรา ๘๘ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดี แก่ผู้เรียน ชุมชน สังคม มีความสุภาพเรียบร้อย รักษาความสามัคคี ช่วยเหลือเกื้อกูลต่อผู้เรียนและระหว่าง ข้าราชการด้วยกันหรือผู้ร่วมปฏิบัติราชการ ต้อนรับ ให้ความสะดวก ให้ความเป็นธรรมแก่ผู้เรียนและ ประชาชน ผู้มาติดต่อราชการ

การกลั่นแกล้ง ดูหมิ่นเหยียดหยาม กดขี่ หรือข่มเหงผู้เรียน หรือประชาชนผู้มาติดต่อ ราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรานี้มุ่งหมายให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งถือเป็นแม่พิมพ์ของชาติ ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้เรียน ชุมชน สังคม รวมทั้งเพื่อให้การปฏิบัติราชการมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผลอันดี ข้าราชการต้องรักษาความสามัคคี ช่วยเหลือเกื้อกูลต่อผู้เรียนและข้าราชการด้วยกันและ ประชาชนผู้มาติดต่อราชการ ด้วยความสำนึกกับผิดชอบหรือความมีจิตสาธารณะรับผิดชอบต่อส่วนรวม ให้บริการแก่ประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ และยังคงไม่กลั่นแกล้ง ดูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่ หรือข่มเหง ผู้เรียน หรือประชาชนผู้มาติดต่อราชการอีกด้วย

มาตรา ๘๘ วรรคหนึ่ง เป็นความผิดวินัยไม่ร้ายแรง พิจารณาค่าประกอบความผิดได้ดังนี้

๑. มีความประพฤติอันไม่เหมาะสม ไม่เป็นแบบอย่างที่ดี
๒. กระทำการใด ๆ โดยไม่มีความสุภาพเรียบร้อย
๓. ไม่รักษาความสามัคคี
๔. ไม่ช่วยเหลือเกื้อกูล
๕. ไม่ต้อนรับ ไม่ให้ความสะดวก ไม่ให้ความเป็นธรรม

๖. กระทำต่อผู้เรียน เพื่อนข้าราชการ ประชาชนผู้มาติดต่อราชการเกี่ยวกับหน้าที่ของตน

แบบอย่าง หมายถึง เยี่ยงอย่างที่ควรประพฤติตาม หรือควรถือเป็นบรรทัดฐาน การประพฤติ ตนเป็นแบบอย่างที่ดีนั้น ต้องดูที่ความประพฤติส่วนตัวโดยต้องดูตำแหน่งหน้าที่ประกอบด้วย

สุภาพเรียบร้อย หมายถึง การแสดงออกทางกิริยาหรือวาจาในลักษณะอ่อนโยน ละมุน ละม่อม รวมทั้งกิริยาวาจาที่ไม่หยาบคายและเหมาะสมแก่บุคคลและสถานที่

การไม่สุภาพเรียบร้อย อาจเป็นการแสดงออกทางกิริยา วาจาไม่เหมาะสม ใช้ถ้อยคำ หยาบคาย ด่าทอ เสียดสีหรือแสดงออกโดยการกระทำทางกาย เช่น เกะกะละลาน เป็นอันธพาล เป็นต้น

รักษาความสามัคคี หมายถึง ความสมัครสมานมีไมตรีที่ดีต่อกัน ช่วยเหลือเกื้อกูล มีน้ำหนึ่ง ใจเดียว ในการปฏิบัติราชการ

การไม่รักษาความสามัคคี อาจเป็นการใช้วาจาได้เถียง ทะเลาะวิวาท ใช้กำลังประทุษร้าย ไม่ปรองดองกัน

ช่วยเหลือเกื้อกูล หมายถึง การให้ความช่วยเหลือ เพื่อปลดปล่อยทุกข์หรือให้บริการภายใน ขอบเขตงานที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ รวมถึงการเผื่อแผ่ เจือจาน อุดหนุน การช่วยเหลือผู้เรียนหรือศิษย์ ไม่ว่า จะเป็นเรื่องการเรียนหรือเรื่องส่วนตัว

การต้อนรับให้ความสะดวก ได้แก่ การดูแลเอาใจใส่ เต็มใจที่จะปฏิบัติงาน ให้การต้อนรับ ด้วยการมีน้ำใจ อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียน หรือประชาชนที่มาติดต่อราชการ

“รู้เขา รู้เรา รู้เท่า รู้ทัน รู้กัน รู้แก่”

ให้เป็นธรรม หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเป็นธรรม ให้บริการแก่ผู้เรียนและประชาชนผู้มาติดต่อราชการอันเกี่ยวกับหน้าที่ของตน โดยให้บริการ ให้การสงเคราะห์แก่ผู้เรียนและประชาชนทุกคนที่มาติดต่ออย่างเสมอหน้า เป็นกลาง

มาตรา ๘๘ วรรคสอง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง พิจารณาคณะประกอบความผิดได้ดังนี้

๑. มีความประพฤติอันไม่เหมาะสม

๒. กระทำการกลั่นแกล้ง ดูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่หรือข่มเหงอย่างร้ายแรง

๓. เป็นการกระทำต่อผู้เรียน หรือประชาชนผู้มาติดต่อราชการเกี่ยวกับหน้าที่ของตน

กลั่นแกล้ง หมายถึง การกระทำให้ผู้อื่นได้รับความเดือดร้อนเสียหายด้วยเจตนาร้าย หากความไม่ดีให้ หาอุบายให้ร้ายด้วยวิธีการต่างๆ

ดูหมิ่น หมายถึง การสบประมาท ดูหมิ่น ดูถูกว่าไม่ดีจริง หรือไม่เก่งจริง ตามประมวลกฎหมายอาญา หมายถึง การแสดงออกทางกิริยาหรือวาจาหรือเขียนเป็นหนังสือหรือภาพอันเป็นการสบประมาทหรือดูถูกผู้หนึ่งผู้ใดซึ่งทำให้เขาเสียหาย

เหยียดหยาม หมายถึง การกล่าวถ้อยคำหรือการแสดงกิริยาอาการดูถูกหรือรังเกียจโดยกดให้ต่ำลง

กดขี่ หมายถึง การข่มให้อยู่ในอำนาจของตน ใช้อำนาจบังคับเอา แสดงอำนาจเอา

ข่มเหง หมายถึง ใช้กำลังรังแก แกล้ง ทำให้เดือดร้อน

การที่จะพิจารณาว่าการกระทำอย่างใดเป็นความผิดกรณีดูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่หรือข่มเหง ผู้เรียนหรือประชาชนนั้น มีแนวทางวินิจฉัย คือ

๑. เป็นการกระทำในฐานะที่เป็นข้าราชการ คือ ผู้กระทำการกลั่นแกล้ง ดูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่ หรือข่มเหงผู้เรียนหรือประชาชนนั้น ต้องกระทำโดยแสดงออกว่าตนเป็นข้าราชการ

๒. ผู้ถูกกลั่นแกล้ง ดูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่หรือข่มเหง ต้องอยู่ในฐานะผู้เรียนหรือประชาชน คือ มีฐานะเป็นพลเมืองของประเทศไทย ซึ่งมีความสัมพันธ์กับข้าราชการในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ส่วนผู้เรียนและประชาชนเป็นผู้อยู่ในปกครองของรัฐและรับบริการจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๓. เจตนา หรือจงใจ คือ ผู้กระทำได้กระทำโดยเจตนาหรือจงใจที่จะกลั่นแกล้ง ดูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่หรือข่มเหงผู้เรียนหรือประชาชนโดยตรง ถ้าหากการกระทำนั้นเป็นไปโดยข้าราชการผู้นั้นไม่ได้มีเจตนา หรือจงใจที่จะกระทำต่อผู้นั้นโดยตรง ก็ไม่เป็นความผิดตามวรรคสองนี้ ทั้งนี้ ต้องพิจารณาจากพฤติการณ์แห่งการกระทำนั้นเป็นเรื่อง ๆ ไป

กรณีตัวอย่าง

๑. ดูหมิ่น เหยียดหยามผู้เรียนว่าโง่งเป็นควาย โง่งทั้งตระกูล ก.ค.ศ. เห็นว่าเป็นการดูหมิ่นศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์และปิดกั้นพัฒนาการของผู้เรียน (และกระทำผิดกรณีอื่นร่วมด้วย ปลดออก)

ที่มา : หนังสือข้อกำหนดวินัย และการดำเนินการทางวินัย การอุทธรณ์ และการร้องทุกข์ ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จัดทำโดย สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

“รู้เขา รู้เรา รู้เท่า รู้ทัน รู้กัน รู้แก้”

การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม

การรับทรัพย์สินและประโยชน์อื่นใด ตามมาตรา ๑๒๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

การดำเนินการกรณีที่เจ้าพนักงานของรัฐรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่ไม่เป็นไปตาม
หลักเกณฑ์และจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

โดยการรับนั้นเป็นการรับจากบุคคลทั่วไปซึ่งมิใช่ญาติที่มีราคาหรือมูลค่าในการรับจากแต่ละ
บุคคล แต่ละโอกาส เกิน ๓,๐๐๐ บาท ซึ่งเจ้าพนักงานของรัฐได้รับมาโดยมีความจำเป็นอย่างยี่งที่ต้องรับไว้ เพื่อ
รักษาไมตรี มิตรภาพ หรือความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล เจ้าพนักงานของรัฐจะต้องดำเนินการ ดังนี้

๑) แจ้งรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดนั้น ต่อหัวหน้าส่วน
ราชการ ผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หรือผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานอื่นของรัฐ สถาบัน หรือองค์กร
ที่เจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้นสังกัด ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับสิ่งนั้นไว้ เพื่อให้วินิจฉัยว่ามีเหตุผล ความจำเป็น
ความเหมาะสม และสมควรที่จะให้เจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้นรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดนั้นไว้เป็นสิทธิของตน
หรือไม่

๒) กรณีที่หัวหน้าส่วนราชการ ผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หรือผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงาน
อื่นของรัฐ สถาบัน หรือองค์กรที่เจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้นสังกัด มีคำสั่งว่าไม่สมควรรับทรัพย์สินหรือประโยชน์
อื่นใดดังกล่าว ก็ให้คืนทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดนั้นแก่ผู้ให้โดยทันที

ในกรณีที่ไม่สามารถคืนให้ได้ ให้เจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้นส่งมอบทรัพย์สินหรือประโยชน์
อื่นใดดังกล่าวให้เป็นสิทธิของหน่วยงานที่เจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้นสังกัดโดยเร็ว เมื่อได้ดำเนินการแล้ว ให้ถือว่า
เจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้นไม่เคยได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าว

ผลของการฝ่าฝืนมาตรา ๑๒๘ และบทกำหนดโทษ

๑. โทษทางอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม
การทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

เจ้าพนักงานของรัฐที่กระทำการฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา ๑๒๘ ซึ่งบัญญัติไว้ในหมวด ๖
ว่าด้วยการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ให้ถือว่าเป็นการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่
ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ตามมาตรา ๑๒๙ และต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี
หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา ๑๖๙

๒. โทษทางอาญาตามกฎหมายอื่น

ประมวลกฎหมายอาญา

เจ้าพนักงานของรัฐที่กระทำการฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา ๑๒๘ หากได้รับทรัพย์สินหรือ
ประโยชน์อื่นใดมาโดยมิชอบ โดยมีเจตนาพิเศษ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งไม่ว่าการนั้น
จะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ เจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้นย่อมมีความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานรับสินบนตามประมวล
กฎหมายอาญามาตรา ๑๔๙ หรือ มาตรา ๒๐๑ แล้วแต่กรณี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุก
ตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท หรือประหารชีวิต

“รู้เขา รู้เรา รู้เท่า รู้ทัน รู้กัน รู้แก้”

พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒

เจ้าพนักงานของรัฐที่กระทำการฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา ๑๒๘ อาจต้องรับโทษตาม

พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๖ หากเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด สำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการ อย่างใดในหน้าที่ ไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุก ตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือประหารชีวิต

(เจ้าพนักงานของรัฐ หมายความว่ารวมถึง พนักงานตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของ พนักงาน ในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒)

ที่มา / คู่มือการป้องกันการกระทำความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม ตามมาตรา ๑๒๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ สำนักพัฒนาและส่งเสริมธรรมาภิบาล สำนักงาน ป.ป.ช.

“รู้เขา รู้เรา รู้เท่า รู้ทัน รู้กัน รู้แก่”

โครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และการรักษาวินัยประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ความรู้ คู่คุณธรรม ความสำคัญของจริยธรรม

“วินัย” หมายถึง แบบแผนความประพฤติหรือข้อปฏิบัติที่ทุกคนในสังคมต้องถือปฏิบัติให้ถูกต้อง ด้วยความจริงใจและตั้งมั่นในการประพฤติปฏิบัติให้เป็นไปตามบทวินัยที่กำหนด ซึ่งจะทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของคนในสังคมเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล อันจะก่อให้เกิดประโยชน์สุขต่อสังคมและประเทศชาติ

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชบรมนาถบพิตร ได้พระราชทานหลักคิดเกี่ยวกับ “วินัย” ในพระบรมราโชวาทในโอกาสต่างๆ ๓ ประการ คือ

ประการแรก “วินัย” เป็นพื้นฐานรองรับวิชาความรู้ ช่วยให้บุคคลทรงคุณความรู้ได้ และส่งเสริมให้สามารถนำความรู้มาปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ได้ จึงต้องมีความเข้าใจรักษาระเบียบวินัยนี้ซึ่งจะช่วยนำประเทศชาติสู่ความวัฒนาสถาพร

ประการที่สอง คนที่มีความรู้ ความคิด สติปัญญา จำเป็นต้องใช้ “วินัย” บังคับให้ทำความดี ความเจริญ ให้แก่ตน และเพื่อแผ่ความคิดความเจริญนั้น แก่ผู้อื่นพร้อมกันไปด้วย จึงจะสามารถสร้างประโยชน์ให้กับตนเองและผู้อื่นได้

ประการที่สาม “วินัย” มี ๒ ลักษณะ คือ วินัยที่ต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับที่กำหนด และวินัยในตนเองหรือวินัยประจำใจที่ทุกคนต้องบัญญัติขึ้นด้วยความคิดของตนเอง จึงจะสามารถนำมาควบคุมการประพฤติปฏิบัติของตนเองอย่างจริงจัง ก่อให้เกิดความสุข ความเจริญที่แท้จริงและมั่นคง

จากหลักคิดที่ได้รับพระราชทานดังกล่าว จะเห็นว่า “วินัย” เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้สังคมและประเทศชาติของเรามีความเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคง

ด้วยเหตุนี้ การสร้าง “วินัย” ให้กับคนในสังคม จึงเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้นำในสังคมทุกระดับ ต้องส่งเสริมให้บุคคลที่อยู่ในปกครองมีวินัยและป้องกันมิให้กระทำความผิดวินัย ดังนี้

๑) รักษาวินัยของตนเองในฐานะผู้นำในสังคม เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้อยู่ในปกครอง
๒) ปฏิบัติตนต่อผู้ถูกปกครองอย่างมีคุณธรรมและเที่ยงธรรม และเสริมสร้างแรงจูงใจให้ผู้อยู่ในปกครองดำรงตนเป็นคนดีมีคุณธรรมของสังคม

๓) เสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้อยู่ในปกครองมีวินัยในตนเอง และป้องกันมิให้ผู้อยู่ในปกครองกระทำความผิดวินัย ตลอดจนดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ที่กระทำความผิดวินัยอย่างเคร่งครัด

ปรับปรุงจาก “คู่มือผู้บังคับบัญชาในการดำเนินการด้านวินัยของผู้ใต้บังคับบัญชา”, คณะกรรมการข้าราชการรัฐสภา, ๒๕๖๑
พล.อ.อ. วีรวิทย์ คงศักดิ์

๒๒ มกราคม ๒๕๖๓

ที่มา : <https://www.nmpc.go.th/content/view?id=๕๔>

“รู้เขา รู้เรา รู้เท่า รู้ทัน รู้กัน รู้แก้”

โครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และการรักษาวินัยประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘